

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 7.7.2004
KOM(2004) 500 lõplik

**KOMISJONI TEATIS
NÕUKOGULE JA EUROOPA PARLAMENDILE**

**komisjoni 7. juuli 2004. aasta otsuste kohta, mis käsitlevad kooskõlas direktiiviga
2003/87/EÜ Austrias, Taanis, Saksamaal, Iirimaa, Madalmaades, Sloveenias, Rootsis ja
Ühendkuningriigis vastu võetud siseriiklike kasvuhoonegaaside saastekvootide
eraldamise kavasid**

1. SISSEJUHATUS

Kliimamuutustega võitlemine on Euroopa Liidu jaoks oluline eesmärk. EL on otsustanud sellega tegelemiseks täita oma kohustusi seoses Kyoto protokolliga, mis on seda globaalset probleemi mitmepoolse koostöö kaudu käsitlev mitmepoolne kokkulepe. Liikmesriikide, tööstuse, kodanikuühiskonna ja teadlaste tihedas koostöös on koostatud Euroopa Kliimamuutuste Programm (*European Climate Change Programme* ECCP), et aidata ELil leida tulemuslikke viise Kyoto protokollist tulenevate kohustuste täitmisel. Euroopa Kliimamuutuste Programmi peamiseks ettepanekuks oli kogu ELi hõlmav heitkogustega kauplemise süsteem, et aidata ELil tõhusalt vähendada liidu kasvuhoonegaaside heitkoguseid. 2003. aastal võtsid nõukogu ja parlament vastu direktiivi 2003/87/EMÜ, millega kehtestati alates 2005. aastast ELs kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteem.

EL kasvuhoonegaasidega kauplemise esimene faas hõlmab CO₂ heitkoguseid enam kui 12000 käitisest. Iga liikmesriik peab koostama oma siseriikliku saastekvootide eraldamise kava kaubeldavate saastekvootide eraldamiseks ning edastama selle komisjonile hinnangu saamiseks. Direktiiviga sätestatakse kriteeriumid, mille kohaselt komisjon kavasid hindab ja mille kohaselt tal on õigus siseriikliku saastekvootide eraldamise kava osaliselt või täielikult tagasi lükata. Liikmesriike abistamiseks kavade ettevalmistamisel võttis komisjon vastu juhised¹ direktiivis sätestatud kriteeriumide kohaldamiseks.

Käesolevas teatises on ära toodud komisjoni hinnang 8 kavale, mida täiendavad igale liikmesriigile suunatud otsused. Üheks põhjuseks, miks direktiivis nähti siseriiklike saastekvootide eraldamise kavade hindajana ette komisjon, on kindlustada direktiivis sätestatud kriteeriumide asjakohane kohaldamine kaubeldavate saastekvootide suhtes enne kauplemise algust. Ühtset EL siseturgu ja EL heitkogustega kauplemise süsteemi arvestades on oluline vältida konkurentsi moonutamist direktiivi või asutamislepingu sätete ebaõige kohaldamisega. See on esimene kord, mil EL on seotud kogu ELi hõlmava heitkogustega kauplemisega ning esimene kauplemisperiood ajavahemikus 2005–2007 on kavandatud “õppefaasina”. Juhul kui liikmesriikide poolt välja antud saastekvoodid ületaksid siiski asjaomaste käitiste tõenäolisi heitkoguseid, oleks direktiivist saadav kasu keskkonnale väike või olematu. See kahjustataks ka keskkonnasäästlike ja uute tehnoloogiate arengut ning õõnestataks dünaamilise ja likviidse turu arengut.

2. ESITATUD SISERIIKLIKE SAASTEKVOOTIDE ERALDAMISE KAVADE ARV

25. juuniks 2004 olid 16 liikmesriiki edastanud komisjonile siseriikliku saastekvootide eraldamise kava. Neist 8 (vt tabel 1 allpool) on piisavalt täielikud, et võimaldada komisjonil hinnata nende vastavust direktiivile. Need kavad esindavad ligikaudu poolt kogu ettenähtud saastekvootide üldkogusest esimesel kauplemisperioodil.

¹ Teatis juhiste kohta, mis on ette nähtud abistamiseks liikmesriike nende kriteeriumide kohaldamisel, mis on loetletud III lisas direktiivile 2003/87/EÜ, millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaasidega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ, KOM(2003) 830 lõplik, 7. jaanuar 2004. Punktid 48 kuni 64.

Tabel 1

Liikmesriik	Perioodiks ettenähtud saastekvootide üldkogus (tonnides)
Austria	98 242 719
Taani	100 500 000
Saksamaa	1 499 000 000
Iirimaa	66 960 000
Madalmaad	285 900 000
Sloveenia	26 329 969
Rootsi	68 700 000
Ühendkuningriik	736 000 000
Kokku	2 881 632 688

3. SISERIIKLIKE SAASTEKVOOTIDE ERALDAMISE KAVADE HINDAMINE

Kõiki esitatud siseriiklike saastekvootide eraldamise kavasad on põhjalikult analüüsitud. Direktiiv näeb ette, et komisjon hindaks neid lähtuvalt samadest kriteeriumidest, mis on sätestatud direktiivi III lisas, ning neid analüüsides on komisjon tuvastanud mitmeid probleeme, mille kohta anti üksikasjalik hinnang nimetatud kriteeriumidele vastavuse suhtes, ning seda tehti järgmiste pealkirjade all:

- kooskõla iga liikmesriigi kohustustega seoses Kyoto protokolliga („Kyoto eesmärkide saavutamine”)
- kavade tagantjärele korrigeerimine
- ülekandmise eeskirjad,
- uute osalejate reservi kavandamine ja haldamine,
- muud küsimused seoses konkreetsete kavadega (sealhulgas kooskõla muude ühenduse õigusaktidega).

Kõiki neid küsimusi on selgitatud täpsemalt alljärgnevalt.

3.1. Kooskõla Kyoto eesmärkide saavutamise meetmetega

Direktiiv võeti vastu selleks, et aidata liikmesriikidel efektiivselt täita oma kohustusi kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamisel. Sellest tulenevalt on III lisa kriteeriumid 1 ja 2 kesksed sambad, millele toetub siseriikliku saastekvootide eraldamise kava ülesehitus.

Ajavahemikuks 2005–2007 näeb kriteerium 1 ette, et iga liikmesriik peab esitama kava koos saastekvootide üldkogusega, mis on „kooskõlas meetmetega, mille kaudu iga liikmesriik püüab saavutada või ületada otsusele 2002/358/EÜ ja Kyoto protokollile vastavat eesmärki“.

Saastekvootide üldkoguse kindlaksmääramisel tuleb järgida kriteeriume 1-5. Üldkogus ei või olla suurem, kui on tõenäoliselt vaja käesoleva lisa kriteeriumide rangeks kohaldamiseks ning liikmesriigid ei tohi eraldada rohkem, kui on vajalik või kui on õigustatud kõige kitsendavama kriteeriumiga. Valikuliste kriteeriumide või nende osade mis tahes kohaldamine ei pruugi viia üldkoguse suurenemiseni.

Olukorras, kus Kyoto mehhanismide rakendamine on seotud Kyoto eesmärkide saavutamise meetmetega, kinnitab juhenddokument, et liikmesriik peab põhjendama mis tahes taolisi kavatsusi Kyoto mehhanismide kasutamiseks. Komisjoni hinnang põhineb peamiselt asjaomaste õigusaktide ja rakendussätete vastuvõtmisel siseriiklikul tasandil.

Hinnates kooskõla Kyoto eesmärkide saavutamise meetmetega, on komisjon arvestanud:

- liikmesriikide tegelikke ja kavandatud edusamme;
- meetmete usaldusväärsust, valmisolekut ning rakendamist Kyoto ühikute ostmiseks riiklikult rahastatud viisil;
- meetmete usaldusväärsust, valmisolekut ning rakendamist kaubandusvälistes sektorites, sealhulgas ka transpordisektoris.

Hinnatud kavadest neljal oli plaanis osta Kyoto ühikuid riiklikult rahastatud viisil. Austria, Taani, Iirimaa ja Madalmaad kavatsevad osta kuni 172 miljonit Kyoto ühikut.²

Kooskõlas juhenddokumendiga on komisjon hinnanud, kas Kyoto mehhanismide kavandatud kasutamine on põhjendatud, toetudes oma hinnangutes peamiselt asjaomaste õigusaktide ja rakendussätete vastuvõtmisele siseriiklikul tasandil. Õigusaktide vastuvõtmise määra on komisjon hinnanud järgmiste aspektide suhtes:

- (a) Kas kavas on näidatud, kui palju Kyoto ühikuid liikmesriik kavatseb osta ajavahemikuks 2008–2012?
- (b) Kas kavas on näidatud, milliseid Kyoto ühikuid (ühisrakendus, puhta arengu mehhanism ja rahvusvaheline heitkogustega kauplemine) mil määral kasutatakse?
- (c) Kas kavas on esitatud andmed asjaomaste õigusaktide vastuvõtmise kohta?
- (d) Kas liikmesriik on määranud vastava riigi ametiasutuse ning teavitanud sellest ÜROd?
- (e) Kas kavas on näidatud, et siseriiklikult on kehtestatud vastavad rakendusaktid (rakenduskava, institutsionaalsed otsused)?
- (f) Kas on allkirjastatud lepinguid heitkoguste krediidi ostmiseks või tehtud mõni pakkumine heitkoguste krediidi ostmiseks?

² Austria – 35 miljonit; Taani – 18,5 miljonit; Iirimaa – 18,5 miljonit; Madalmaad – 100 miljonit.

- (g) Kas liikmesriik on teinud sissemakseid süsiniku ostmiseks mõeldud rahaliste vahendite kaudu?
- (h) Kas kavas on täpsustatud, kui palju raha on käesolevaks hetkeks ette nähtud?

Tulemused on kokku võetud tabelis 2.

Tabel 2

	1	2	3	4	5	õ	7	8
	Üldkogus (mln tonni)	Osutatud lahkevus	Kehtestatud õigusaktid	Määratud riigi ametiasutus	Rakenduskava	Lepingud	Sissemaksed ühisrakenduste/puhta arengu mehhanismide ressursidesse	Ette nähtud eelarve (ja osutatud hind tonni kohta)
Austria	35	Ei	Jah	Jah	Jah	Jah	Ei	€ 288 miljonit (€ 8,20)
Taani	18,5	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah	€ 126 miljonit (€ 6,70)
Iirimaa	18,5	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei
Madalmaad	100	Ei	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah	€ 736 miljonit (€ 7,30)

Komisjon leiab, et Kyoto mehhanismide eeldatav kasutamine ei ole põhjendatud siis, kui liikmesriik ei ole allkirjastanud ühtegi lepingut ega teinud ühtegi pakkumist süsiniku ostmiseks, ei ole määranud riigi ametiasutust, ei ole kehtestanud rakenduskava ega ole lisaks ette näinud üldse või piisaval määral eelarvelisi vahendeid.

Juhul kui liikmesriik ei põhjenda mehhanismide eeldatavat kasutamist, on see vastuolus kriteeriumiga 1 saastekvootide eeldatava üldkoguse elemendi suhtes, mis on seotud Kyoto eesmärkide saavutamise meetmetega ning mis eraldatakse lähtuvalt eeldatavast kasutamisest. Selle elemendi kindlaksmääramiseks tuleb kauplemise süsteemile vastavat heitkoguste üldkoguse proportsiooni arvestada võrdlusel heitkogustega, mis pärinevad direktiiviga mittesätestatud allikatest.

Komisjon leiab, et Austria, Taani ja Madalmaad on põhjendanud mehhanismide eeldatavat kasutamist.

Iirimaa on kinnitanud kavatsust osta 18,5 miljonit Kyoto ühikut, kuid ei ole samas näidanud, milliseid mehhanisme mil määral kasutatakse, tal puudub olemasolev õiguslik alus, kindlaksmääratud riigi ametiasutus, kehtestatud rakenduskava, ta ei ole sõlminud ühtegi

lepingut ega teinud pakkumist süsiniku ostmiseks, ta ei ole teinud sissemakseid süsiniku ostmiseks mõeldud rahaliste vahendite kaudu, ning ei ole ette näinud mingeid eelarvelisi vahendeid. 6. juulil teavitasid Iiri ametiasutused komisjoni kohustustest koostada rakenduskava 30. novembriks 2004, määrata riigi ametiasutus ja teavitada sellest ÜRO Kliimasekretariaati samaks tähtjaks ning näha 2005. aasta eelarves ette rahalised vahendid. Võttes arvesse ülalkirjeldatud muutusi ning saastekvootide vähendatud üldkogust, leiab komisjon, et Iirimaa kava on vastavuses kriteeriumiga 1.

Vastavalt nõukogu otsusele 2002/358/EÜ on Taani seaduslikult kohustatud vähendama heitkoguseid 21% võrra ajavahemikul 2008–2012, võrreldes 1990. aasta heitkogustega. Taani kavas on kirjas, et praeguste andmete kohaselt vastab see aastaks keskmiselt 54,9 miljonile tonnile CO₂ ekvivalendi heitkogusele ajavahemikus 2008–2012. Samas on Taani väljendanud arvamusi, millele viitab nõukogu ja komisjoni ühisavaldus seoses otsusega 2002/358/EÜ ning mille alusel arvutatakse alternatiivne sihtmärk, mis ulatub aastaks keskmiselt 59,7 miljoni tonni CO₂ ekvivalendini.³ Juhul kui sihtmärki puudutav arvamus ei teostu, on Taani otsustanud seda arvu vähendada veelgi enam siseriiklike meetmete või paindlike mehhanismide kasutamisega.

Kui liikmesriigi siseriiklik saastekvootide eraldamise kava põhineb süsteemiga kaetud tegevuste puhul ajavahemikuks 2005–2007 kavandatud heitkoguste arengul, on komisjon asjaomaseid kavandatud arenguid ning sealhulgas ka peamisi arvamusi hoolikalt hinnanud.

Komisjon on võrrelnud tootmist ja heitkoguste kasvumäärasid kaubandussektoris üldise majanduskasvu määraga vastavalt kavas viidatud või sõltumatutest allikatest kättesaadavatele andmetele. Juhul kui kaubandussektori kasvumäär ületas üldise majanduskasvu määra, on komisjon hinnanud põhjendusi, millega oletatakse, et kaubandussektori kasvumäär on kõrgem üldisest majanduskasvu määrast ja võtnud siinkohal arvesse paljudes liikmesriikides käimasolevat struktuurilisi muutusi üleminekul kaubanduslikult sektorilt teenindussektorile.

Komisjon on teinud suuri jõupingutusi liikmesriikide andmete õiglaseks hindamiseks, vaatamata andmete kvaliteedi erinevustele erinevates kavades.

Kui kavandatud arengud näitasid heitkoguste süsteemis viidatud tegevustega seotud toodangu ja heitkoguste suurenemist, on komisjon hinnanud seda, kui palju saastekvoote kavatsetakse eraldada olemasolevatele käitistele võrreldes hiljutiste tegelike heitkogustega, kui palju saastekvoote kavatsetakse eraldada teadaolevatele uutele osalejatele kooskõlas juhenddokumendi lõikega 54 ning kui palju saastekvoote kavatsetakse eraldada uute osalejate reservi.

Kui asjaomane hinnang on näidanud, et liikmesriik kavatseb olemasolevatele käitistele eraldada rohkem saastekvoote kui baasperioodil, on komisjon hinnanud olemasolevate käitiste toodangu ja heitkoguste kasvu realistlikkust ja põhjendatust, arvestades tegelikku ja eeldatavat tootmisvõimsuse rakendusastet eeldatava kasvu realiseerimiseks vajaliku aktiivsusega.

Komisjon leiab, et kõik hinnatud kavad, sealhulgas ka Madalmaade kava, koos 23. juunil komisjonile esitatud muudatustega, põhinevad piisavalt põhjendatud kavanditel.

³ Vt tabel 0.1 Taani siseriiklikus saastekvootide eraldamise kavas.

Komisjon on hinnanud, kas kavades ei ole põhjendamatult eelistatud teatavaid ettevõtjaid või tegevusi, mis oleks vastuolus asutamislepingu nõudmistega. Liikmesriikide esitatud andmete põhjal leiab komisjon, et meetmed annavad valikulise eelise teatavatele ettevõtjatele, mis võib moonutada konkurentsi ning mõjutada ühendusesisest kaubandust. Samuti näib, et meetmeid saab omistada liikmesriikidele ning et need hõlmavad riigi ressursside kasutamist sel määral, et enam kui 95% saastekvootidest antakse ära tasuta. Kuna komisjon ei saa seega välistada kava seotust riigiabiga vastavalt asutamislepingu artikli 87 lõikele 1, on mis tahes potentsiaalne kavadega osutatav abi (v.a. nende kavadega, mis lükatakse tagasi, kuna need ei vasta kriteeriumile 1) kooskõlas direktiivi kriteeriumides 1 ja 2 väljendatud üldise keskkonnanälgiga ning näib olevat vajalik selle saavutamiseks. Abisaajatel on siiski stiimul keskkonnategevuse tulemuslikkuse parandamiseks. Komisjon pidas mis tahes ebavõrdset kohtlemist põhjendatuks liikmesriikide esitatud objektiivsete ja läbipaistvate tõendite olemasolu korral.

3.2. Kavade tagantjärele korrigeerimine

Direktiivi III lisa kriteeriumiga 10 ja artikliga 11 on ette nähtud, et liikmesriik peab eelnevalt (enne kauplemisperioodi algust) ära otsustama kõigile ning iga käitise käitajale eraldatavate saastekvootide üldkoguse. Seda otsust ei või muuta ning saastekvoote ei või valitsuse otsusega või eelnevalt kindlaksmääratud eeskirjaga ümber jagada igale käitajale ettenähtud kogust suurendades või vähendades. Direktiiv lubab selgesõnaliselt kavasid tagantjärele korrigeerida vääramatu jõu korral, vastavalt artiklis 29 sätestatud menetlusele. Lisaks sellele:

- lubavad need otsused teha parandusi kavandatud saastekvootides, lähtuvalt andmete kvaliteedist mis tahes ajal enne artikli 11 lõikele 1 vastava eraldamisotsuse tegemist;
- ei välista direktiiv seda, et juhul kui käitis on perioodi jooksul suletud, määravad liikmesriigid kindlaks selle, kas puudub käitaja, kellele saastekvoodid väljastada; ning
- juhul kui uutele osalejatele eraldatakse saastekvoote reservist, otsustatakse igale uuele osalejale eraldatav saastekvootide täpne kogus pärast artikli 11 lõikele 1 vastava eraldamisotsuse tegemist.

Kriteerium 10 nõuab, et eraldatavate saastekvootide kogus, mis igale käitisele eraldada kavatakse, kinnitatakse kavas enne kauplemisperioodi algust. Kava tagantjärele korrigeerimise lubatavust on komisjon hinnanud vaatamata sellele, kas kavandavat muudatust või selle ulatust saab omistada selle käitaja tegevusele, kelle puhul see peaks kavandatult muutma perioodiks eraldatud saastekvootide hulka, või on see asjaomastest käitajast sõltumatu.

Vastavalt III lisas esitatud kriteeriumile 5 kehtib sama põhimõte ka uute osalejate kohta. Kui liikmesriik on kauplemisperioodi jooksul otsustanud uue osaleja saastekvootide üldkoguse, mis eraldatakse uute osalejate reservist, ei või liikmesriik oma otsust muuta. Vastasel korral võib see mõnda ettevõtjat põhjendamatult eelistada või diskrimineerida, kui kohaldatakse põhimõtet, mis ei ole olemasolevatele käitistele vastuvõetav.

Kava tagantjärele korrigeerimine põhjustaks käitajate seas ebakindlust ning kahjustaks investeeringuotsuseid ja kauplevat turgu. Kava tagantjärele korrigeerimine asendab turul tõhusamate lahenduste leidmist haldusmenetlusega, mida oleks ebamugav rakendada. Lisaks on saastekvootide vähendamiseks tagantjärele tehtavad negatiivsed muudatused kahjulikud, sest nad vähendavad ettevõtete kindlustunnet, mida neil on vaja heitkoguste vähendamise

investeeringute tegemiseks, olenemata sellest, et muudatustel võib olla väidetavalt soodne keskkonnamõju.

Komisjon leiab, et kavandatav tagantjärele korrigeerimine on Saksamaa ja Austria kavade puhul vastuolus kriteeriumidega 5 ja/või 10.

Komisjon leiab, et Saksamaa kava on vastuolus kriteeriumiga 10, sest Saksamaa kavatseb kohandada või potentsiaalselt kohandada ühe käitise kohta eraldatud hulka ajavahemikul 2005–2007, juhul kui (i) 1. jaanuaril 2003 tegevust alustanud olemasolevate käitiste tootmisvõimsus on madalam; (ii) olemasolevate käitiste aastased heitkogused on väiksemad kui 40% baasperioodi heitkogustest; (iii) olemasolevad käitised saavad täiendavaid saastekvoote seoses suletud käitisele ette nähtud saastekvootide ülekandmisega; (iv) olemasolevad käitised või uued osalejad, kes saavad täiendavatest saastekvootidest kasu seoses soojuse ja energia koostootmisega, näitavad soojuse ja energia koostootmise madalamat taset võrreldes baasperioodiga. Saksamaa kavatsus potentsiaalselt kohandada saastekvootide eraldamist uute osalejate suhtes on vastuolus kriteeriumiga 5, mis nõuab kooskõlas asutamislepinguga mittediskrimineerimist, sest taolise tagantjärele korrigeerimise kohaldamine diskrimineeriks uusi osalejaid võrreldes teiste käitiste käitajatega, kelle saastekvoote ei ole direktiiviga lubatud mingil viisil tagantjärele korrigeerida.

Komisjon leiab, et Austria kava on vastuolus kriteeriumiga 10, sest Austria eeskirjad, mis puudutavad õigust saada teatav kogus saastekvoote olemasolevate käitiste sulgemise korral, viitavad olemasolevale käitisele eraldatud koguse korrigeerimisele ajavahemikul 2005–2007.

3.3. Ülekandmise eeskirjad

Arvestades erinevaid ootusi suure ja likviidse turu loomisele kuluva aja suhtes, annab direktiiv liikmesriikidele teatava õiguse otsustada uute osalejate kauplemise süsteemis osalemise alustamine. Lisaks sellele on liikmesriikidel otsustamisõigus suletud käitiste kohtlemisel.

Juhul kui liikmesriik ei keeldu siiski suletud käitistele edasiste saastekvootide eraldamisest ülejäänud kauplemisperioodiks, kantakse suletud käitiste saastekvoodid üle sama käitaja kontrolli alla kuuluvale uuele käitisele.

Juhul kui liikmesriik on teinud valiku keelata edasiste saastekvootide eraldamine suletud käitisele ülejäänud kauplemisperioodiks ning on loonud uute osalejate reservi, on vajalik hinnata tingimusi, mille korral taoline süsteemi osa hakkab toimima, ning kindlustada, et ülekandmise eeskirjast kasu saavad käitised ei saa ülemääraseid soodustusi võrreldes kasu mittesaavate käitistega. Ülekandmise eeskirja kohaldamist võib piirata sel moel, et käitlejal on õigus sellest kasu saada vaid siis, kui nii suletud käitis kui ka uus käitis asuvad liikmesriigi territooriumil.

Lisaks sellele märgib komisjon, et saastekvootide säilitamine käitise sulgemise järel tekitab tõenäoliselt stiimuleid investeerida keskkonnasäästlikesse ning tõhusatesse käitistesse. Ülekandmise eeskirjaga kaasnev keskkonnamõju on siiski neutraalne, välja arvatud juhul, kui liikmesriigid tühistaksid käitise sulgemise järel väljastamata jäetud saastekvoodid. Täiendavad saastekvoodid loovutatakse tõenäoliselt heitkoguste katmiseks sama liikmesriigi või muu riigi teisele käitisele.

3.4. Uute osalejate reservid

Nagu on selgitatud ülalpool, lubab direktiiv liikmesriikidel teatud määral ise otsustada, kas panna saastekvootide üldkogusest üks osa kõrvale uute osalejate reservi, et eraldada saastekvoodid tasuta uutele osalejatele, kes hakkavad kauplemisperioodil juhtima uusi käitisi vastavalt juhenddokumendi punktides 48–64.

Lisaks juhenddokumendile on komisjon uute osalejate reservide hindamisel arvestanud ka järgmisi aspekte:

- selle suuruse põhjendatust;
- kirjeldust saastekvootide uutele osalejatele eraldamise meetoditest;
- seotust konkreetsete tegevuste, tehnoloogiate või eesmärkidega;
- perioodi lõpuks allesjäävate saastekvootide kasutust;
- reservi enne perioodi lõppu ammendamist käsitlevad sätteid.

8 hinnatud kava näevad ette uute osalejate reservide loomise, mis moodustab kokku kuni 80,8 miljonit saastekvooti.⁴

Komisjon leiab, et kõigis hinnatud kavades ettenähtud reserv on piisavalt põhjendatud suurusega. Komisjon on hinnanud eelkõige seda, mil määral oodatakse olemasolevate käitiste puhul kasvu (v.a. tootmisvõimsuse laiendamine, mis kuulub uute osalejate käsitlemise juurde) võrreldes uute käitistega, võttes siinkohal arvesse mis tahes eraldi teadaolevatele uutele osalejatele kooskõlas juhenddokumendi punktiga 54.

Komisjon leiab, et kõik hinnatud kavad sisaldavad mõningast teavet meetodite kohta, mille kohaselt saastekvoodid eraldatakse reservist uutele osalejatele. Siiski puudub kavades üksikasjalik tegevusülevaade. Komisjon ei saa välistada, et juhul kui koostatakse üksikasjalikumad eeskirjad, võivad need sattuda vastuollu teiste asutamislepingu kriteeriumidega, välja arvatud juhul, kui seal on esitatud kogu vajalik teave. Komisjon leiab, et juhul kui uute osalejate kauplemise süsteemis osalemise alguse kohta edastatud teave on ebapiisav, ei ole täidetud kriteeriumi 6. See puudutab Ühendkuningriigi esitatud kava.

Komisjon märgib, et Austria, Iirimaa, Rootsi ja Ühendkuningriik on valinud mõningad seotust puudutavad eeskirjad uute osalejate reservi suhtes, mis võimaldavad eelisjuurdepääsu teatavatele tehnoloogiatele (Rootsi) või jagavad reservi allosadeks (Austria, Iirimaa ja Ühendkuningriik). Komisjon on hinnanud, kas taolised seotust puudutavad eeskirjad on ülemäärased, sest nad on vastuolus asutamislepinguga tagatud asutamishabadusega, ning leiab, et ükski kava ei sisalda ülemääraseid seotust puudutavaid eeskirju.

Seoses perioodi lõpuks reservi allesjäänud saastekvootide kasutamisega kavatsevad Taani ja Saksamaa tühistada kõik perioodi lõpuks allesjäänud saastekvoodid. Austria, Iirimaa ja

⁴ Austria – 1,0 miljonit; Taani – 3,0 miljonit; Saksamaa – 9,0 miljonit; Iirimaa – 1,0 miljonit; Madalmaad – 7,5 miljonit; Sloveenia – 0,2 miljonit; Rootsi – 2,4 miljonit, Ühendkuningriik – 56,8 miljonit.

Sloveenia ning Ühendkuningriik⁵ kavatsevad kõik allesjäänud saastekvoodid ära müüa. Rootsi ja Madalmaad ei ole veel otsustanud, kas allesjäänud saastekvoodid tühistatakse või müüakse ära, kuid on lubanud saastekvoote olemasolevatele käitistele mitte üle kanda. Allesjäänud saastekvootide tasuta ülekandmine olemasolevatele käitistele on vastuolus kriteeriumiga 10 – vrd kavade tagantjärele korrigeerimine. Allesjäänud saastekvootide tühistamine või müümine on lubatud, kuid ainult siis, kui ei müüda enam kui 5% ajavahemikuks 2005–2007 eraldatud üldkogusest, mis on kooskõlas artikliga 10. Komisjon meenutab, et allesjäänud saastekvootide mis tahes viisil müümine peab vastavalt juhenddokumendile toimuma kauplemisperioodi lõpul, kui on kindlaks tehtud, et ühelgi lisanduval uuel osalejal ei saa tekkida õigust eraldisele uute osalejate reservist vastavalt .

Seoses reservi enne perioodi lõppu ärakasutamisega märgib komisjon, et Austria, Taani, Iirimaa, Madalmaad, Sloveenia, Rootsi ja Ühendkuningriik näevad ette, et edasised uued osalejad ostavad saastekvoote turult.

3.5. Kooskõla muude õigusaktidega

Direktiivi III lisa kriteerium 4 kinnitab, et siseriiklikud saastekvootide eraldamise kavad peavad olema kooskõlas muude ühenduse õiguslike ja poliitiliste dokumentidega.

Direktiiv 2001/77/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia kasutamise edendamise kohta elektrienergia siseturul⁶ nõuab, et liikmesriigid peaksid seadma taastuvatest allikatest pärineva elektrienergia puhul 2010. aastaks siseriiklikud soovituslikud eesmärgid ning võtma kasutusele meetmed nende eesmärkide saavutamiseks. Selle tulemusel vähenevad direktiiviga kaetud heitkogused, sõltumata heitkoguste kauplemise süsteemi mõjust. Seega on direktiiv ühenduse vahend, mida tuleks siseriiklike saastekvootide eraldamise kavade ettevalmistamisel arvesse võtta. Seda tuleks arvestada tavapärasest madalamal tasemel toimuvale elektritootmisele eraldatavate saastekvootide arvu kaudu.

Asjaomaste kavade hindamisel on komisjon leidnud, et need kõik on kooskõlas direktiiviga 2001/77/EÜ.

3.6. Konkreetsete kavadega seotud küsimused

Ühendkuningriigi kava sisaldab hõlmatud käitiste loetelu, kuid selles ei sisaldu Gibraltaril asuvad käitised. Seega on kriteeriumiga 10 nõutud loetelu mittetäielik.

Tabelis 3 on kokkuvõtte komisjonilt saadud hinnangute kohta, viitega sellele, kus kriteeriume ei järgitud.

⁵ Ühendkuningriik on kavandanud müüa kuni 5% Ühendkuningriigi poolt ajavahemikuks 2005–2007 väljastatud saastekvootide üldkogusest vastavalt direktiivi artiklile 10.

⁶ EÜT L 283, 27.10.2001, lk 33.

Tabel 3

	Austria	Taani	Saksamaa	Madalmaad	Iirimaa	Sloveenia	Rootsi	Ühend- kuningriik
(1) Kyoto								
(2) Heitkoguste areng								
(3) Potentsiaal								
(4) Muud seadusaktid								
(5) Mittediskrimineerimine			TAGASI LÜKATUD					
(6) Uued osalejad								TAGASI LÜKATUD
(7) Varane tegevus								
(8) Keskkonnasäästlikud tehnoloogiad								
(9) Avalik arutelu								
(10) Loetelu käitistest koos neile eraldatud kogustega	TAGASI LÜKATUD		TAGASI LÜKATUD					TAGASI LÜKATUD
(11) Konkurentsiväline								
Artikkel 10								